

Příloha k protokolu o SZZ č. ....

Jméno: **Bc. Milena BUCHAROVÁ**

Vysoká škola: **Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích**

Filozofická fakulta

Ústav bohemistiky

Datum odevzdání posudku: **21. 1. 2019**

Obor: **Bohemistika**

Vedoucí diplomové práce:

doc. PhDr. Marie Janečková, CSc.

Oponent diplomové práce:

PhDr. Štěpán Balík, CSc.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

PŘÍJMENÍ V ČÁSTECH OBCE VIMPERK

---

téma

Tématem diplomové práce jsou příjmení z 16 osad, částí obce Vimperk. Příjmení jako součást antroponomastiky představují sama o sobě náročný úkol. Diplomantka pracovala se souborem příjmení získaných ze seznamů evidence obyvatel, jež měla v zestručněné podobě k dispozici. Teoretickou část zpracovala podle dostupné domácí odborné literatury. V úvodu uvádí základní údaje k tématu, představuje odbornou literaturu a slovníky, s nimiž pracovala. Závěrečná část úvodu obsahuje stručný popis metody práce a užité klasifikace příjmení (s. 9–11). Nedopatřením vznikl mylný název *Nového encyklopedického slovníku češtiny online* (s. 9), týž omyl se opakuje i na s. 18, nesprávný je také rok vydání publikace J. Beneše *Německá příjmení u Čechů* (s. 9). V teoretické části se zabývala onomastikou, jejím vymezením, definovala vlastní jméno (proprium) a jeho funkce. Podrobné dělení onomastiky by bylo možné pominout. Pracovala s publikací *Úvod do onomastiky* (1999) R. Šrámka. Důkladnější pozornost věnovala antroponomastice, jejímu předmětu a vývoji od předvědeckého období až do současnosti (s. 16–24). Zde využívala poznatků z prací J. Beneše, J. Svobody, J. Pleskalové a studie R. Šrámka v publikaci *Kapitoly z dějin české jazykovědné bohemistiky* (2007). Samostatná kapitola je věnována příjmení, jeho mluvnické charakteristice, pravopisu (cituje D. Moldanovou, M. Knappovou). Do poslední rozsáhlé kapitoly *Přístupy k třídění příjmení* zařadila přehled klasifikací podle M. Knappové, J. Beneše, D. Moldanové a také třídění slovenských příjmení podle M. Majtána. Na s. 30 poznamenává, že ve vlastní práci vychází z třídění D. Moldanové. V rámci klasifikace zařazuje i slovtvorné přípony tvořící rozmanité varianty příjmení. Předností výzkumné části je uspořádání příjmení a výkladu k nim do přehledných tabulek a udržování stejného postupu při výkladu. Nejčastěji autorka cituje výklady D. Moldanové. Nejprve umístila skupinu příjmení z OJ. Příjmení z hypokoristik jsou početnější, je jich 6krát více než příjmení z celých jmen (17:104), k čemuž přispívají různé varianty základového jména (*Bára, Barták, Bartoš, Bartůněk, Bartůšek* od *Bartoloměj* apod.). Proti malé skupině patronymik byla příjmení z MJ, národních a obyvatelských jmen početnější. Zápis některých byl ovlivněn nepečlivou výslovností (*Nárovec* od *Vnarovy, Podracký* od *Podhradí, Pořický – Poříčí*, s. 48–50). Skupina jmen z apelativ je početná a různorodá. S příjmeními z názvů povolání spojila i příjmení z názvů nástrojů a výrobků, tedy pojmenování metonymická.

Příjmení vzniklá z názvů zvířat lze pokládat za přezdívky (*Bejček/Býček, Beran i Beránek, Blecha, Had* aj.). Ve skupině příjmení podle vlastnosti se nacházela i jména řidká, vyskytující se jen ve zkoumaných lokalitách (*Hledělec, Hraníček, Končítý, Važan*). Určování cizích příjmení bylo náročnější. Přítomnost slovenských a maďarských příjmení dokazuje poválečnou migraci obyvatel do pohraničí. Za tradiční lze v této oblasti pokládat německá příjmení. Pocházejí z OJ, mají nářeční i počeštěnou podobu (*Bostl, Hanzal, Henzl, Kuncl, Mondl, Wostl*), mohou být z české varianty jména (*Blaschko, Pešl*), nebo mají českou příponu (*Frydek, Hanzlíček, Henzelín, Keclík*). Z MJ a národních jmen jsou (*Bajer/Bayer/Pajer, Dojčar, Pressl*). Mezi příjmeními z názvů povolání jsou některá méně známá (*Beck, Brautferger, Fendrich*). Ze skupiny bych však vyřadila jméno *Cais=čížek* a dala je do skupiny z názvů živočichů. K německým příjmením by vedle *Pubal* mohlo patřit i *Bubal* (z něm. *Bube*). Do závěru diplomantka zařadila mnoho přípon účastníků se při tvoření rozmanitých podob příjmení. V některých případech měla potíže s vyčleněním formantu, někde sloučila dohromady přípony české a německé, jako na s. 94 u příjmení ze slovesných příčestí na *-l*: *Broukal, Dohnal, Dostál* aj. (do výčtu nepatří *Bubal*, zde je něm. přípona *-al*, viz s. 95). Přípona *-l* by stačila i u příjmení *Čadil, Hradil* aj., u nichž je *-i-* kmenotvornou příponou jako *-a-* u *Broukal* a dalších.

Diplomantka zdařile analyzovala soubor příjmení, která roztřídila do tematických skupin. Ke každému příjmení připojila výklad opřený o solidní pramen. Jen málo příjmení zůstalo neobjasněných a nezařazených. Po počáteční nejistotě se zorientovala v odborné literatuře, naučila se pracovat s výkladovými slovníky a podařilo se jí dovést práci k stanovenému cíli. Prokázala houževnatost a vytrvalost.

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **velmi dobře**

.....
podpis vedoucí diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 20. ledna 2019

Stupeň klasifikace:	☐ výborně	☒ velmi dobře	☐ dobře	☐ nevyhověl
---------------------	----------------------------------	---	--------------------------------	------------------------------------

*) Nehodící se škrtněte

